

SLOVENSKI NAROD

shaja vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrti 50 p, večji inzerati peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Poština plačana v gotovini.

Na pravi poti

Z gospodom Ninčičem so v Italiji zadovoljni.

Tako čudno se sliši ta vest, da je skoraj ne moremo verjeti, saj je bilo doslej navadno obratno. Zunanjo politiko dr. Ninčiča so v Italiji hvalili, zato pa je bila z njo nezadovoljna skoro vsa jugoslovenska javnost. V zadnjem času se je to spremenilo. Italijanski listi — vsi listi so danes bolj ali manj službeni organi fašistovske vlade — vedno oostreje nastopajo proti jugoslovenski zunanji politiki in oostro napadajo tudi zunanje ministra samega.

Značilno za »prijateljske odnose«, ki vladajo na papirju med Jugoslavijo in Italijo, je dejstvo, da je postalo italijansko oficijozno javno mnenje najboljši barometer za našo zunanjo, a tudi notranjo politiko. Kadar so v Italiji z nami zadovoljni, je to znamenje, da nismo na pravi poti; ako nas grajajo in napadajo, smo lahko uverjeni, da ravnamo prav. Danes tudi v Beogradu ni več navneža, ki bi verjel, da hoče fašistovska Italija Jugoslaviji dobro. Vsa njena politika gre za to, da nas oslabi; da ovira našo politično in gospodarsko konsolidacijo; da otežkoča prijateljski sporazum med nami in sosedi. Le predolgo se je zdelo, da naši vodilni državniki te igre ne spregledajo in da verujejo sladkim besedam iz Rima. Bolelo nas je, ko smo videli, kako si v Rimu zadovoljno manejo roke in kako hvalijo naše državnike, zlasti zunanje ministre.

Preokret v italijanskem javnem mnenju nas navdaja zato z nekakim zadovoljenjem. Ako italijanski listi niso zadovoljni s politiko g. Ninčiča, je to znak, da je ta politika prava. Ministra Ninčiča ne napadajo v Italiji samo radi zavlačevanja ratifikacije nettunskih konvencij, saj je dr. Ninčič na tem precej nedolžen in je s svoje strani storil vse, da se konvencije čim prej ratificirajo. V tem oziru je ostal še zvest svojim prejšnji politiki, čeprav mora med štirimi očmi gotovo tudi on priznati, da so konvencije za nas vse prej kakor koristne.

Bolj od zavlačevanja nettunskih konvencij vznemirjajo Italijo Ninčičevi uspehi pri jugoslovenskih sosedih. Incident z Bolgarijo je poravnal, naše meje ne vznemirjajo več vpad bolgarskih četašev, med bolgarskim in jugoslovenskim zunanjim ministrom so se vršili v Ženevi zaupni prijateljski razgovori; proces zblizanja med obema razdvojenima bratstvom državama se polagoma, a vztrajno nadaljuje. In vse to brez sodelovanja Italije ali prav za prav direktno proti njenim intencijam. To je tem bolj neprijetno, ker se je istočasno izjavila italijanska namera, prikleniti Bolgarijo potom ženitve kralja Borisa z italijansko princeso čim tesneje na Italijo.

Italiji ni bilo baš simpatično naše prijateljstvo z Rumunijo. Da bi ga paralizirala, je forsirala sklenitev prijateljskega pakta med Italijo in Rumunijo. A kakor prijateljstvo z Jugoslavijo, je ostalo tudi prijateljstvo z Rumunijo le v diplomatskih aktih, iskreni odnosaji med Rumunijo in Jugoslavijo pa so se še poglabili.

Izjave dr. Ninčiča in avstrijskih državnikov v Ženevi in po Ženevi so pokazali, da se zblizanje Jugoslavije in Avstrije trajno nadaljuje. — Odnosaji med obema državama postajajo res prijateljski. Tuč brez sodelovanja Italije.

Kakor bomba pa je učinkovala v Italiji vest, da se vrše resna pogajanja za zblizanje tudi med Beogradom in Budimpešto. Madžarska je bila danes v vseh italijanskih računih proti nam pozitivna postavka, o kateri ni bilo treba niti govoriti. V Rimu so bili uverjeni, da bo Budimpešta vedno vprežena na njihov voz in niso niti računali na možnost direktnega sporazuma Madžarske in Jugoslavije. Zdaj pa je postala ta možnost zelo velika in realna. Prijateljstvo naj bi se pokazalo tudi v tem, da bi dobila Madžarska dostop do morja in svobodno luko v Spltu. To pa bi bil hud gospodarski udarec za Reko in Trst in nemanjši politični udarec za vso Italijo. Zato ni čudno, da je završelo od Trsta do Palermo in da je g. Mussolini pohitel v Budimpešto s ponudbo svobodne cone na Reki ali v Trstu. Pozabil pa je, da iz Madžarske tudi v tri dve pristanišči ni moglo brez jugoslovenskih železnic.

Gospod Ninčič je vsekakor na pravi poti in lahko je uverjen, da je zdaj za njim vsa naša javnost.

— Vse sokolsko in Sokolstvu naklonjeno občinstvo si ogleda nocoj javno telovadbo v Narodnem domu!

Zopetna kapitulacija Stepana Radića

V strahu pred Pašićem je sprejel Uzunovićeve pogoje. — Njegov nenaden prihod v Zagreb. — Konferenca z ministrskim predsednikom in avdiencia pri kralju. Kriza bo rešena še danes.

— Beograd, 15. oktobra. Demisija vlade do danes dopoldne še ni bila sprejeta. Po vseh znakih sodeč bo prišlo do obnove dosedanje koalicije z neznatnimi osebnimi spremembami. Ministrski predsednik Uzunović je poslal k Radiću v Zagreb poslanca radikalne stranke, Dimitrijevića, ki je Radiću predložil nevdržnost sedanjega položaja, ako Radić nemudoma ne ugodu zahtevam radikalne stranke. Radić je po daljšem razgovoru s poslancom Dimitrijevićem uvidel, da je položaj za njegovo stranko nevdržan in da po prihodu Nikole Pašića v Beograd ni nikakega izgleda, da bi prišlo do obnove sedanje koalicije. Zato je še včeraj popoldne poslal ministrskemu predsedniku Uzunoviću ekspresno brzojavko, v kateri se čudi nenadni demisiji vlade in zatrjuje, da se bo ves nesporazum lahko odstranil na osebni konferenci. Radić tega izjavlja, da pride osebno v Beograd. Radić se je takoj nato odpravil z brzovlakom in je danes jutraj dosel v Beograd.

Beograd, 15. oktobra. Vodja Hrvatske seljaške stranke Stepan Radić je ostal po prihodu v Beograd v stanovanju Pavle Radića do pol 11., nakar se je pripeljal v predsedništvo vlade. Konferenca z ministrskim predsednikom Nikolo Uzunovićem je trajala pol ure. Zapuščajoč ob 11. predsedništvo vlade je Radić izjavil novinarjem, da bo stvar že danes gotova in da se že zvečer ali jutri jutraj vrača v Zagreb.

«Lahko vam rečem samo to, da grem sedaj v avdienco k kralju. Toda to je tista avdiencia, za katero sem se bil že prijavil na Bledu kjer me pa kralj ni mogel sprejeti, ker je bil bolan. Poročal bom o svojem delu v Ženevi; če bom pa pozvan, bom govoril seveda tudi o političnem položaju. Ravno kar

sem posetil predsednika vlade Uzunovića. Vse bomo uredili interno v vladi. Sem optimist v vsakem pogledu.»

Kriza vlade se razvija. Sodeč po dosedanjih znakih in po izjavah Stepana Radića, ki jih je podal novinarjem tekom današnjega dopoldneva, v znaku pomirjenja med Stepanom Radićem in predsednikom vlade Nikolo Uzunovićem. Značilno je, da se zavzema Stepan Radić za vstop SLS v vlado pod pretezo, da se je ta stranka — odrekla klerikalizmu. Kmalu po 11. uri je zapustil predsedništvo vlade minister prosvete Miša Trifunović, ki spada med ožje prijatelje predsednika Nikole Uzunovića. Vaš poročevalec se je hotel informirati na avtentičnem mestu, kaj je z Radićevimi izjavami glede vstopa SLS. Minister Trifunović je odgovoril, da mu ni znano, da bi bila vlada pozvala klerikalce na sodelovanje.

Ko je Stepan Radić zapuščal predsedništvo vlade, so novinarji ugotovili, da je bil dokaj nerazpoložen, zamišljen in da je proti svojem običaju odriaval novinarje od sebe. Sodi se, da mu je šlo zelo na srce, ko je predsednik vlade Uzunović v kratki, toda odločni obliki zahteval, naj se odreče vodstva HSS ter prepusti to mesto za gotov čas Pavlu Radiću.

Ob pol 12. je Stepan Radić odšel v spremstvu Pavla Radića na dvor, kjer je bil sprejet v triletni avdienci.

Kmalu nato je zapustil tudi predsednik vlade Uzunović svoj kabinet. Pri izhodu so ga ustavili novinarji, katerim je izjavil, da je trajal sestanek z Radićem prav kratko in da se bo nadaljeval popoldne. Ko so ga novinarji opozorili na Radićeve izjave, da bo krize vlade še danes konec in da je vse dobro, je g. Uzunović ironično odvrnil: «Potemtakem je g. Radić velik optimist.»

Radić napoveduje vstop SLS v vlado

Razgovor z novinarji na potu v Beograd. — Obnoviti se mora sedanja koalicija. — Klerikalci nazadujejo in so se poboljšali, zato lahko vstopijo v vlado. — Zagrebških incidentov sploh ni bilo!

— Beograd, 15. oktobra. Stepan Radić je prispel danes ob 7.40 z rednim zagrebškim brzovlakom v Beograd, kakor je to snoči najavil predsedniku vlade Nikolo Uzunoviću brzojavno. V njegovem spremstvu se je nahajal bivši poslanec in zaupnik ministrskega predsednika Uzunovića Miša Dimitrijević, ki je po nalogu g. Uzunovića posetil g. Radića v Zagrebu. Na kolo-dvoru so Stepana Radića pričakovali skoro vsi poslanci in ministri HSS. Stepan Radić se je poljuboval in pozdravljaj z njimi in z vsemi, ki so prišli slučajno v njegovo bližino. Le ministra Krajača in Superino je pozdravil precej hladno, kar smatrajo kot znamenje, da sta padla v nemilost in da ju bo Radić poskusil izločiti iz vlade.

Stepan Radić se je odpravil s kolidvora v zasebno stanovanje Pavla Radića, bivši poslanec Miša Dimitrijević pa je odšel v predsedništvo vlade, kjer je obvestil g. Uzunovića o Radićevem prihodu ter o svojih pogajanjih, odnosno razgovorih s Stepanom Radićem v Zagrebu in v brzovlaku na potu v Beograd.

Novinarji so se danes zaradi odprave Stepana Radića nasproti ter vstopili v zagrebški brzovlak na postaji Batajnica Radić je bil dobre volje in je novinarjem zgovorno odgovarjal na vsa mogoča vprašanja.

«Kakšen je cilj Vaše poti v Beograd?»

«To vendar veste. Saj sem včeraj brzojavil predsedniku vlade Uzunoviću ter mu napovedal, da prispejam danes v Beograd. Pet minut osebnega razgovora zaleže več, kakor pet let brzojavljanja. Jaz moram biti v Beogradu, pa naj sem v vladi ali v opoziciji. Ko bo vzpostavljena aeroplanska zveza med Zagrebom in Beogradom, bom ministrom v Zagrebu in spal doma, na seje pa bom prihajal v Beograd, saj veste, da sem dober avijatik.»

«Kako da niste vedeli, da je vlada podala ostavko in da ste tako kasno doznali za to vest?»

«V časopisih ni bilo nič gotovega. Reklo se je, da pride najbrže do ostavke vlade. O ostavki sami sem na

svoje veliko začudenje čital šele včeraj jutraj. Moji prijatelji, celo Pavle, so opustili, da me pravočasno obvestijo. Tudi sem se nahajal izven Zagreba.»

«Kaj mislite, ali bo prišlo do razpada koalicije?»

«Do preloma koalicije ne bo prišlo. Stori bom vse, kar je v moji moči. Zato sem v brzojavki naglasil, da je treba vstrajati na veliki in zdravi politiki narodnega sporazuma brez ozira na to, kdo jo izvaja, Srbi ali Hrvati. Vidite, sedaj bodo vstopili tudi Slovenci. Kdor misli, da bi se moglo vladati brez Hrvatov, ta izgrava idejo narodnega sporazuma.»

«Kaj sodite o dr. Srskičevem predlogu, da se pritegne tudi zastopniki SLS v novo vlado?»

«Tudi jaz sem tega prepričan. Uvaževal bom vsak predlog, ki mi ga bo storil predsednik vlade g. Uzunović. Sodim, da gre za vstop SLS. Slovenci zahtevajo kot narod, da bodo upoštevani. Dr. Korošec in njegova stranka sta se v zadnjem času znatno poboljšala, tako da je SLS sedaj po mojem mnenju zrela za vstop v vlado. V zadnjem času ugotavljam, da prestopajo v čimdalje večjem številu slovenski svečeniki v mojo stranko. To je posledica mojega shoda v Krškem. Zagotavljam vas da propada klerikalizem v Sloveniji. Opetovano sem razlagal, da je papež samo vrhovni duhovnik vernikov, da pa ima narod v političnih stvarih popolno svobodo.»

«Kaj lahko izjavite o takozvanih zagrebških incidentih?»

«O teh incidentih je časopisje napisalo marsikaj, kar ni v skladu z istino, ter je dogodke napihnilo krivično. Jaz sem govoril le s svojim poslancem, tako da čehoslovaški gostje niso mogli razumeti mojih opazk. Incident je bil popolnoma skrivljeno predločen v časopisju.»

«Kaj je z interpelacijo poslanca dr. Angjeličevića?»

«Ta stvar ni vredna, da se o njej govori Smrdi.»

«Kdaj bo kriza vlade rešena?»

«Mislim, da bomo že danes zvečer imeli novo vlado.»

Radić o svoji avdienci

— Beograd, 15. oktobra. Avdiencia voditelja HSS Stepana Radića je trajala do pol 13. Ko je Stepan Radić zapuščal dvor, je zaklical v množico, ki ga pričakovala: »Zivio narod!« Hipoma so ga obkročili novinarji, katerim je začel izjavljati:

«Nj. Vel. kralju sem poročal o Ženevi. Razven tega mi je kralj postavil par vprašanj, na katera sem mu odgovoril. Naravno, da moram o tem molčati. Videli boste po rezultatih.»

«Gosp. predsednik! Ali ste pristali na to, da se odpravite vodstvu HSS, kakor zahtevajo tega od mene?»

«O tem ni govora. Nikoli in nihče ne more zahtevati tega od mene.»

Tu se je po svojem običaju vmešal Pavle Radić ter zaklical novinarjem: »Kako neumestno vprašanje postavljate! Novinarji so mu odgovorili: »Pa to zahtevajo radikalci izrečno.«

«Od mene tega ne smejo zahtevati, je odvrnil Stepan Radić.

«Kaj je z razširjenjem vladne koalicije na SLS?»

«Nimam ničesar proti Slovincem, sem le velik nasprotnik klerikalizma. V ostalem, to je stvar predsednika vlade Uzunovića. Pišite, da je vse dobro.»

Nato se je Stepan Radić dal fotografirati skupaj z novinarji in prisotnim radodvnim občinstvom.

Italija ponuja Madžarski svobodno cono na Reki

— Budimpešta, 15. oktobra. Včeraj je posetil italijanski poslanik v Budimpešti ministrskega predsednika grofa Bethlena ter je ostal pri njem v daljšem razgovoru. Konferenca je vzbudila v vseh političnih krogih veliko pozornost in to tem bolj, ker ni bilo mogoče doznati nikakih podrobnosti o vsebini razgovora. Se le danes se je dozrlo v dobro poučenih krogih, da se je italijanski poslanik pred vsem zanimal za odnosaje Madžarske z Jugoslavijo zlasti z ozirom na najnoveše izjave jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Ninčiča. Kakor se iz popolnoma verodostojnega vira zatrjuje, je italijanski poslanik pri tej priliki v imenu predsednika italijanske vlade Mussolinija oficijelno ponudil Madžarski proste cono na Reki ali v Trstu, naglašajoč, da je pristanišče v Splitu ali kje drugje ob Jadranu za madžarski izvoz nesposobno.

— Beograd, 15. oktobra. Vest o konferenci med italijanskim poslanikom v Budimpešti in madž. ministr. predsednikom ter o oficijelni ponudi Italije glede svobodne cone na Reki je izzvala v vsaj tukajšnji javnosti veliko pozornost. Prizadevanje Italije, da si zagaruje madžarski izvoz preko Reke, je sicer popolnoma razumljivo, vendar pa so tukajšnji krogi prepričani, da italijanska ponudba ne bo imela zaželenega uspeha. Madžarski krogi se dobro zavedajo, da vodi izhod Madžarske na Jadransko morje samo preko Jugoslavije in to tem bolj, ker so tudi vse železniške proge, ki vodijo na Reko, v jugoslovenskih rokah.

Vzpored javne telovadbe

ki jo priredi JSS danes 15. okt. ob 20. uri svečer v telovadnici Narodnega doma ob zaključku II. prednjaškega tečaja JSS je sledeči:

1. K. Bendl: Svoji k svojim! Pevski zbor Sokolov.
2. Proste vaje. Izvajajo tečajniki.
3. Vaje na orodju. Izvajajo tečajniki.
4. Telovadni ples na korlačno iz opere »Carmen«. Izvaja deveterica tečajnikov.
5. Vaje na orodju. Izvajajo izbrani telovadci ljubljanskih sokolskih društev.
6. Telovadni ples na Beethovno turško korlačno. Izvaja deveterica telovadcev ljubljanskega Sokola.
7. A. Foerster: Sokolska. Pevski zbor Sokolov.

Vstopnina: Sedeži po 10 Din, stojišča po 5 Din, naraščaj (z legitimacijo) po 2 Din. Po telovadbi poslovljni večer v Vrezi!

NOGAVICE
z znamko in žigom
»KLJUČ«
najboljši, najtrpežnejši,
zato neiscenjši

Nesreče in nezgode

Zopet težka nesreča pri Črnučah. — Razni karamboli med vozniki in kolezarji.

Včeraj smo javili, da bi se bila kmalu pripetila vsled karambola dveh avtomobilov težja nesreča na cesti med Črnučami in Trzinom. Danes dopoldne pa smo bili obveščeni, da se je pri Črnučah zopet pripetila okoli 9.30 težka nesreča radi karambola motornega kolesa s kmetijskim težkim vozom. O nesreči smo pozneje prejeli sledeče kratko poročilo:

Danes okoli 9. dopoldne se je 22-letni Josip Adamič, sin uglednega in podjetnega vrvarja, odpeljal s svojim motornim kolesom iz Domžal proti Ljubljani, kjer je imel izvršiti razne v očetovo podjetje spadajoče posle. Vozil se je na motornem kolesu »Indian«. V Ljubljani bi imel nabaviti pred vsem vodovodne cevi. Zadač na motorno kolo je k njemu prisedel trgovčev sin Ivan Končan iz Domžal. Na črnuškem klancu, na takozvani »Dobravci«, je nasproti privozil neki avtomobil. Pred kolesom pa je vozil z opeko obloženi kmetijski voz. Adamič je skušal se prehiteti kmetijskega voznika pri čemer pa se je z motornim kolesom zagnal z vso silo proti vozu. Nastal je tako silen karambol, da se je kolo popolnoma polomilo. Adamič je nezavesten obelžal na tleh, dočim je njegov prijatelj Končan dobil le lahke telesne poškodbe. Z avtomobilom, ki je prihajal iz Kamnika in v katerem se je vozila gospodična Novakova, so težko pone srečene na nezavestnega Adamiča prepeljali okoli 10. dopoldne v ljubljansko splošno bolnico, kjer so mu zdravniki nudili takojšnjo zdravniško pomoč. Josip Adamič si je pretrpel možgane ter je njegovo stanje opasno.

Posestnikov sin, 26-letni Alojz Zdešar na Viču je včeraj jutraj, ko gredeca v Solo, drel z vozom po cesti XV na Glincah. Pri tem je iz druge povprečne ulice privozil inž. Rudolf Skot s svojim motornim kolesom. Zadel je ob Zdešarjev voz in nastal je močan karambol, tako da je bilo motorno kolo precej poškodovano. Škoda je cenjena na 500 Din. Inž. Rudolf Skot k sreči ni dobil težjih poškodb, marveč je odnesel samo lahke pruske po rokah.

Na Celovski cesti v Šiški pred hišo Konsumnega društva je vozil v divjem diru nepoznan kočijaž, ki je imel v elegantno kočijo vprežena dva čila vranca. V diru je kočijaž z vso silo podrl na tla kamnoseškega vajenca Karola Zupančiča, ki se je s kolesom vozil iz Šiške po Celovski cesti proti domu v Podutik. Pri padcu je Zupančič dobil poškodbe po glavi in nad očasom ter so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v splošno bolnico. Močno je poškodovan tudi kolo. Identiteta kočijažev niso mogli ugotoviti, ker se ogiblje Šiške.

V bližini gostilne pri Slepem Janezu v Zupah na Celovski cesti so snoči našli popolnoma nezavestnega pomočnika Stefana Korošca iz Št. Vida nad Ljubljano. Okoli 18. se je hotel odpeljati v Ljubljano. Njegovo kolo je ležalo na tleh nepoškodovano. Sam tudi ni kazal nikakih znakov kakih težjih poškodb. Ob 18.30 so ga prepeljali še vedno nezavestnega v splošno bolnico z rešilnim vozom ljubljanske rešilne postaje. Ali se je zgodila nesreča ali je kak nepreviden in brezobziren voznik odnosno avtomobilist porl Korošca na tla, ni bilo mogoče točno ugotoviti. Korošec je bil snoči v bolnici še nezavesten. Najbrže ima težje notranje poškodbe.

— Orkestralno društvo Glasbene Matice Vaja v petek 15. t. m. odpade. Prihodnja vaja v nedeljo 17. t. m. ob pol desetih dop. Polnoštevlni! Udeležba obvezna. — Odbor

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.64—22.70, Wien 797.40—800.40, Berlin 13.475—13.505, Bruselj 161, 163, Italija 227.54—229.54, London 274.40—275.20, Newyork ček 56.46 do 56.66, Paris 165.25—167.25, Sofija 167.40 do 168.20, Curih 10.9275—10.9575.

Efekt. 70dst. invest. pos. 1921 72—72.50, 2 in pol odst. drž. rente za ratnu štetu 305 in pol — 306, Ljubljanska kredita 153, Hrv. eskomptna banka 100 — 101, Kredita banka Zagreb 100 — 102, Hipotekarna banka 55 in pol — 56, Jugobanka 92—92.50, Prašednara 865 — 870, Drava d. d. Osijek 300 — 305, Sečerana Osijek 445 — 455, Isis d. d. 50, Outman 240—250, Slavonija 31 — 31.75, Trboveljska 300 — 303, Union paromlin 295 — 300, Vevče 105, Agraria 42 in pol — 43 in pol.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.145, Paris 14.90, London 25.1175, Newyork 517.50, Milan 20.975, Praga 15.325, Dunaj 73.
Trst: Beograd 48.30—48.80, Paris 71 do 71.50, London 119.50—120, Newyork 24.75 do 24.85, Praga 72.80—73.30, Curih 475—478, Dunaj 346.50—349.50.

Odmev poseta češkoslovaških parlamentarcev

Značilna izjava poslanca dr. Matouške.

V torek so se vrnili češkoslovaški parlamentarci v Prago. Urednik «Narodnih Listov» je porabil to priliko, da se informira o vtisih, ki so jih dobili češkoslovaški parlamentarci in senatorji na potovanju po Jugoslaviji. Na prošil je poslanca dr. Matouška, naj mu na kratko pove, kakšen vtis so napravile nanj razmere v Jugoslaviji. Najprej je odgovoril dr. Matouška na vprašanje v splošnih vtisih.

Ne glede na to, — je izjavil novinarju, — da je bilo naše potovanje po Jugoslaviji res triumfalno in da je prišlo ob tej priliki do vidnega izraza iskrena ljubezen vseh slojev jugoslovenskega naroda napram Čehoslovakom, moram takoj omeniti, da bo imel naš poset važne praktične posledice v naših medsebojnih stikih. Potreba tesnejših gospodarskih stikov med obema narodoma se je naglašala z naše in z jugoslovenske strani. Četudi se posledice morda ne bodo takoj pokazale, ne more biti dvoma, da smo položili trdni temelji bodočim iskrenim odnosom s kulturno in gospodarsko resolucijo, ki je bila sprejeta na svečani seji beogradske Narodne skupštine, kateri so prisostvovali tudi naši poslanci in senatorji.

Na vprašanje, kaj je bilo konkretno doseženo, je dr. Matouška odgovoril:

Kljub temu, da so se vršila pogajanja v splošnih obsekih, so v omenjenih resolucijah določeni glavni cilji, ki nas čakajo v bodočem sodelovanju. Tozadnji material zbirajo kulturne in gospodarske komisije, ki se sestanejo v kratkem v Pragi k skupnemu posvetovanju, na kar se bodo vsi predlogi uveljavili. Jugoslovenske trgovske zborni-

ce so ta material večinoma že pripravile; z jugoslovenske strani so bile izražene razne želje, važne za naše medsebojne trgovinske stike. Te želje se ujemajo tudi z željami naših trgovskih krogov. Za medsebojne trgovinske odnose bi bilo zelo dobro, ako bi bili Čehoslovaki in Jugoslovenci v direktnih stikih, tako da bi ne potrebovali tujega posredovanja. To je seveda odvisno od medsebojnega trgovskega zaupanja. Končno je vprašal novinar poslanca, kaj misli o razmerah v Jugoslaviji, odnosno o njihovem vplivu na notranjo politiko Čehoslovaške. Dr. Matouška je odgovoril:

Na potovanju po Jugoslaviji smo se prepirali, da se dajo notranje-politične razmere pri nas in v Jugoslaviji urediti samo na temelju medsebojnega sporazuma. Razne ovire in težkoče se dajo premagati na ta način, da vsak od svojega nekaj popusti. V Jugoslaviji so v tem pogledu s sporazumom med Srbi in Hrvati dosegli že lepe uspehe. Srbi in Hrvati so prišli k spoznanju, da je slovanski državni nujno potrebna slovanski vzajemnost. Ista ideja je zvenela tudi iz naših govorov, v katerih smo naglašali, da smo prišli k bratom Jugoslovenom z namenom, da utrdimo svoj nacionalizem in slovanstvo. Za nas so razmere v Jugoslaviji poučne, ker smo videli, kako se da doseči popolni sporazum med Čehi in Slovaki. Sila slovanske ideje je prišla do veljave tudi v t. m. da so naši socialistični poslanci in senatorji skupaj z vsemi ostalimi manifestirali za slovansko idejo. Mi in Jugoslovenci smo dobili vtis, da je medsebojni sporazum v marsičem odvisen od ureditve notranjih razmer.

Zanimivosti iz naših krajev

Katoliški škofje proti uvedbi krematorijev. — Stavka krojaških pomočnikov v Beogradu. D'Annunzija «sestra» aretirana v Crikvenici. — Samomorilna epidemija v Zagrebu. — Skrivnostne najdbe v Osijeku. — Rodbinska tragedija narednika na Cetinju.

Na konferenci jugoslovenskih katoliških škofov, ki se vrši te dni v Zagrebu, se je, kakor se doznava, razpravljalo tudi o uvedbi krematorijev v Jugoslaviji. Povod za to je dala vloga subotičke mestne občine, ki se je obrnila na ministrstvo ver s prošnjo, da dovoli osnovevanje krematorija v Subotici. Ministrstvo ver je to vlogo poslalo v izjavo škofijemskemu ordinariatu, ki je odgovoril negativno in vložil obenem protest proti tej nameri. Sedaj se je s tem vprašanjem bavila tudi škofovska konferenca. Konferenca je strogo tajna in ni mogoče doznati podrobnosti. Izvedelo se je toliko, da se je škofovska konferenca izrekla proti uvedbi krematorijev ter je v tem smislu poslala ministrstvu ver posebno spomenico. Škofje so mnenja, da je sežiganje mrljivih pogansko ustanova, ki jo katoliška cerkev najstrožje obsoja.

Ni pa nobenega dvoma, da bo slej ali prej tudi pri nas kljub temu prišlo do ustanovitve krematorijev, zlasti v večjih mestih, kjer je vprašanje pokopališč radi pomanjkanja primerne zemljišča, odnosno radi prevelike oddaljenosti vedno kočljivejše. V vseh večjih mestih, kot na Dunaju, Berlinu itd. že davno obstoje krematoriji, kjer sežigajo mrljive brez razlike ver, tudi katolicane. Ako se katoliška cerkev tam ne upira, pač ni razloga, da bi naša Jugoslavija veljalo posebno merilo.

Včeraj je izbruhnila v Beogradu nenadoma stavka krojaških pomočnikov. Kakor malo kedaj prej, je tokrat razburila ta stavka vso javnost. In kako tudi ne. Saj tik pred zimo marsikdo čaka na novo zimsko suknjo, ki je bila že umerjena in prirojena, pa sedaj ne bo nikogar, ki bi jo izgotovil. In novi

žaketi, smokingi itd. tik pred otvoritvijo plesne sezone!

Stavka je izbruhnila radi nesoglasja med delodajalci in pomočniki. Že pred več leti je bila sklenjena v Beogradu kolektivna pogodba, ki je med drugim urejevala tudi mezde pomočnikov. Ker pa so se med tem časom draginske razmere znatno spremenile, so delodajalci v smislu pogodbe zahtevali nova pogajanja, pri čemer so zastopali stališče, da se je po stabilizaciji dinarja povečala njegova kupna vrednost in da so tudi cene znatno padle. Zato so zahtevali znižanje mezd. Pogajanja so ostala brezuspešna, ker so krojaški pomočniki odklanjali te zahteve. Delodajalci so kljub temu znižali mezde, radi česar je sedaj izbruhnila stavka. Vsa beogradska javnost se živo zanima za stavko in želi, da bi čimprej končala, da pridejo naročniki do svojih oblek in zimskih sukenj. Mnenja so seveda zelo deljena. Med obema skupinama se vrši živahna polemika in drug drugemu dokazujejo, da preveč zaslužijo.

Znani reški «junak» Gabriele D'Annunzio je zadnje leto odšel v «zaslužni» pokoj. Mesto njega pa se je pojavila njegova «sestra», ki je zadnje mesece vznemirjala naše obmeje in policijske oblasti. Gre za neko 22letno brhko Italijanko, ki je pod imenom D'Annunzijeve sestre izvršila razne goljufije. Nekaj časa je živela na Reki, kjer so jo v dobri veri, da je sorodnica «junaka», častili in ji je bil zlasti moški svet vedno uslužen. S časom pa so ji postala tla prevročila in se je radi varnosti preselila na Sušak. Tudi na Sušaku in v drugih naših mestih, kamor je zahajala, se je izdajala za D'Annunzio.

Maurice Boue: 32

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

— Mogoče; ali midva ga lahko kupimo ali pa mu na kak drug način zadržimo. — Tudi jaz sem že razmišljala o tem; ali ko sem možaka presodila, sem videla, da on ni tiste vrste, ki se da podkupiti. Ali si ga opazoval, kako naju je prezirljivo motril? V njegovih očeh ni odseval nikakr žar pohlepa po denarju, ko si je izvolil možnogo namestu smrti. Prepričan sem, da si je takrat mislil sam pri sebi: «Danes sta vidva močnejša, zato se vama uklanjam; ali jutri sem na vrsti jaz, in tedaj se pazita! Treba bi bilo le to, da sem mu ponudil denarja za njegov molk, pa bi videl, kako bi hitro obvestil svoje tovariše. Zato je prav, da tega nisem storil. Taki značaji so najbolj opasni; najzanesljivejši so kot prijatelji, najnevarnejši kot sovražniki. Mogel bi si sicer zagotoviti njegov molk s tem, da bi ga ubil; ali toliko nizkotsnost mi ni prišla niti na um. — Prav si ravnal, Morlon. S skrivjo si ne smeš omadeževati rok. V ostalem se mi zdi, da bi nama neznanec vseeno še utegnil kaj pomoči. — Kaj razmišljaš? — Ta možak ne bo za denar napravil česar, o tem je škoda sleherne be-

se. Ali on je ponosen. Vsi razkritja svoje tajnosti mi je izročil na milost in nemilost. Moram ga vsekakor obiskati. Hočem ga študirati in priti njegovemu sarnonikemu značaju na dno. Ker ga z zlatom ne morem premamiti, si bom pa moral poiskati drugih sredstev, da ga akonim. Upam, da jih bom našel. — Kaka sredstva? — Zaenkrat še sam ne vem. Če jih hočem najti, moram moža prej temeljito proučiti. — Ti si spreten in uvideven, Morlon, in jaz ne dvomim niti najmanj, da se ti bo posrečilo. A kaj namerjaš sedaj? Kaki so tvoji načrti? — Po pravici ti priznavam, da res ne vem. Imel sem načrte, ali oni možak mi jih je prekrizal. Sprva sem si zamišljal bojni načrt tako-le: poklicem orožnike na pomoč in vderem z njimi v jamo ter bandite presenetim. Ta načrt je zaenkrat padel v vodo, ker bi bil, kakršen je sedaj položaj, docela nesmiseln. A vendar bi se ga izplačalo poskusiti. — Kako? — Duroy se mora vsak čas vrniti in z njim pridejo po vsej verjetnosti tudi orožniki. Ali bolje se mi zdi, pustiti za enkrat oboroženo silo na strani in poskusiti z zvijačo. — Kakšno zvijačo imaš v mislih? — Poslušaj! Moji bojni načrt je ta-le: poskusimo z napadom od dveh strani hkrati. Duroy in ti vodita ob ravnici javno, pri belem dnevu, obkolita jamo

jevo sestro. Imela je na svojih vizitkah celo natiskan njegov viteški grb. Viskoletiški naslovi, s katerimi se je odvala, so marsikogar premotili. Posebno pozornost je povzročila trgovcem, katerim je izvajala razno blago. Na Sušaku je na ta način oskodovala več trgovcev za velike vsote. Ker od nje niso mogli dobiti denarja, so se obrnili na samega D'Annunzioja, ki pa svoje «sestre» ni hotel priznati. Sedaj šele so uvideli trgovci, da so naselili sleparki in so prijavili zadevo policiji. Med tem pa je prebrisana Italijanka že izginila v Crikvenici, kjer je bila dobila še par novih žrtve. Zove se Julija Fero in je rodom z Reke. Policija jo je aretirala baš v trenutku, ko se je v neki večji restavraciji predstavljala zopet kot sestra D'Annunzioja.

V Zagrebu je zavladala pravcata samomorilna epidemija. V zadnjem času ne mine niti en dan brez samomora. — Včeraj je bil v Zagrebu zabeležen nov slučaj samomora. Na kliniki v Draškovičevi ulici je ležal seljak Janko Androvič iz občine Vrbovec, okraj Križevci. V sredo je prišel v bolnico in je bil včeraj operiran na kili. Nahajal se je skupaj z nekim slepcem v eni sobici. V deliriju je Androvič odprl okno in skočil iz višine treh metrov na dvorišče. Prenesi so ga sicer takoj v bolnico, a je kmalu podlegel poškodbam. Pokojni je bil šar 56 let.

Pri Osijeku je skočila v Dravo 18letna Reza Ignatijević. Žena krmilarja na državnem vlačilu. Mlada žena je bila poročena šele tri mesece. Kaj jo je naglavo v smrti ni znano, verjetno pa je doživela razočaranje v zakoncu. V Osijeku je vzbudila včeraj senzacijo vest, da so v Kapucinski ulici povodom kopanja temelja za elektrarno delavci našli na štiri človeška okostja. Slučaj je bil prijavljen policiji, ki je odredila preiskavo.

V tobačni tovarni v Mostarju se je te dni pripetila težka nesreča. V transformatorski hišici je električna struja, čije napetost je znašala 6000 voltov, ubila uradnika Strahinja Sorajića. Pokojni je bil znan kot izvrsten športnik.

Pred okrožnim sodiščem na Cetinju se je te dni vršila razprava proti bivšemu naredniku Dušanu Vukčeviću, ki je dne 9. aprila t. l. ubil svojo ženo Stanko. Sebe pa težko ranil. Vzrok rodbinske tragedije je bila zakonska disharmonija. Mož je bil silno ljubosumen na ženo; to ljubosumnost pa je še povečalo dejstvo, da je moral po drugih mestih iskati zaslužka. Med tem, ko je on drugje iskal kruha, ga je žena varala. Usodnega dne je prišel domov in je na ženo brez povoda oddal dva strela. Nato je samokres naperil nase in sprožil. Žena je ostala mrtva, mož pa se je več tednov boril s smrtjo. Ko je okrev, je moral v zapor. Pri razpravi je bil obsojen na šest let ječe.

Sport

Zadnje kolo prvenstvenih tekem

V nedeljo 17. t. m. se odigra zadnje kolo prvenstvenih tekem. Pomerili se bodo Ilirija in Jadran ter Primorje in Slovan. Obetajo se zanimive in napete tekme. V boju gresta Ilirija in Primorje kot favorita, presenečenja pa pri nas za niso izključena. Slovan je nedavno proti Iliriji dosegel časten rezultat 1 : 0. Nudil je tako trd odpor in izvrstno igranje, da je bil pravkar skoraj ravnopraven nasprotnik in bi skoraj zasluženo zmagal. Zato bodo «rdeči» za Primorje v nedeljo zelo trd oreh. Tudi Jadran se popravilja in je baš preteklo nedeljo proti Hermesu pokazal dobro in žilavo obrambno igranje. Iliriji je sicer zmagal zasigurno, vendar bo tudi njen posel precej težak. Prva tekma se vrši ob 14. drugi ob 15.45, obe na igrišču Ilirije. Na igrišču Primorja se vrše prvenstvene tekme II. razreda: ob 8.45 igra Slavija proti Panoniji ob 10.30 Svoboda Krakovo.

— SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes, v petek, ob 16. trening rezerve in juniorske skupine. — Načelnik. — Lahotiletski miting SD Rapida v Mariboru, razpisan za 17. t. m., je predložen po vodstvu kluba vsled raznih zaprek na nedeljo 14. novembra. Obenem je podaljšal tudi prijavni rok do 7. novembra popoldne. — SD Rapid.

Hazena Pr. morje : Atena. Ta prvenstvena tekma med obema družinama, ki bi se morala vršiti že 10. t. m., se odigra v nedeljo 17. t. m. na igrišču Atene v Tirolu. Pričetek je ob 11. Družini sta si približno enako močni, vendar je predvidevati zmago Primorja, ki ima trenutno višjegašji in tehnično popolnejši tim. Tekma med obema družinama obeta lepo in zanimivo borbo.

— Iz Sekcije ZNS. (Službeno.) Za tekme dne 17. t. m. se delegirajo: na igrišču Ilirije ob 8.45 Ilirija rez. : Jadran rez. g. Kuret, ob 10.30 Primorje rez. : Slovan rez. g. Pevalak, ob 14. Ilirija : Jadran g. Fink, ob 15.45 Primorje : Slovan g. Vodišek; na igrišču Primorja ob 8.45 Slavija : Panonija g. Deržaj, ob 10.30 Svoboda : Krakovo g. Smole, ob 12.30 Reka : Natarak g. Šetina. — 16 in 17. t. m. v Novem mestu Hermes : Elan g. Kramaršič, 17. t. m. na Raketu Svoboda : Javornik g. Planinšek in 15. t. m. na igrišču Primorja ob 15. uri Primorje rez. : Natarak g. Pevalak Tajnik.

Prosveta

Opera: Rigoletto.

Izmed štirih letošnjih predstav smo včeraj slišali že tretjaktir Verdija. Želimosi polagoma druge, krepkejšje muzikalne hrane.

Nosilec glavne partije je bil g. Holodkov, ki je zlasti tretjo sliko, kjer se bori v njem dolžnost veselega norca z duševno boljo po ugrabljeni in onečašeni hčeri, podal s pretresujočo resničnostjo, ogibajoč se običajne groteske in pretiranosti. Glasovno je velik od začetka do konca in razumljiv v vsaki besedi. Sparafucila je podal gosp. Betetto z močno podčrtanim buffom, a istotako razumljivo.

Z zadovoljenjem rad konstatiram, da se je v vlogi vojvode Mantuanskega g. Jelačin povzpelo visoko nad svojega Janka v «Prodanca nevesti» G. Balatka mu je dal prijetno priliko, da se je glasovno uveljavil ter podal nekatera mesta svoje glasbene tako prikupljive in popularne partije popolnoma zadovoljivo. V lažjih vlogah, zlasti lahkega značaja, bi dosegel prav častne uspehe.

Ga. Lovšetova je Gildo pela ljubeznjivo in z iskrenim zanosom. V višku druge slike, v lepi ariji ljubeče Gilde, je dosegla močan uspeh. Magdalena g. Thierry-Kavčnikove je istotako močna, kot vloga njene brata Sparafucile — Betetta. Višek vseh partituro, veliki kvartet v zadnji sliki, mojstrsko delo umetniške, lahke in grazirozne arhitektonike nesmrtnega Verdija, se je odlikoval po jasnosti in čistosti intonacije in ostavil močan dojem.

Ostale manjše vloge so bile primerno zasledene, istotako je moški zbor dobro rešil svojo nalogo. Podčrtati moram posebno diskretnost orkestra, ki ga je g. Balatka vodil uvidno in zelo pozorno. Režija se ni dvignila nad običajno mero. Predstava je bila še dovolj animirana in sta bila zlasti ga. Lovšetova in g. Holodkov predmet živahnih apl. vzov.

Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani! Popolnoma novo!

Dante: Divina Comedia

Veličastno filmsko delo po motivih slavnega Dantega.

Visek filmske umetnosti. — Pravi čudež filmske tehnike!

V sedmih velikih dejanjih se nam razkrivajo vse strahote pekla in posmrtnega življenja. Ziva interpretacija znamenitih besed «Pustite vse nade, Vi, ki vstopite!» Morilci se kopljejo v kipeči krvi, skopuh: in oduhovi v razstopljenem zlatu, po hotneži delajo strašno pokoro v še globljem predelu pekla z nepopisno težkim delom. Samomorilci in klevetneži trpijo muke svoje vrste. — In brezsrčni stari Haron vsi venomer grešne duše na drugo obalo, kjer jih čaka večni plamen. Dobre duše pa vživajo med angeli nebesko veselje Rajsko solnce jih obseva v neskalnem življenju vseh «ladkosti» — Slike iz posmrtnega življenja so v tem grandioznem filmu tako umetniške in veličastne, da nam ostanejo v nepozabnem spominu. — Premijera vefilma «Divina Comedia» se vrši jutri v soboto!

ELITNI KINO MATICA — najudobnejše kino v Ljubljani.

Sredina mesta. — Telefon 124.

jima takoj zaklopile trepalnice in pogreznila sta se v globoko, osvežujoče spanje.

VIII.

Morlon na poslu.

Stirje dnevi so minili po dogodkih, ki smo jih prebrali zabeležili. Duroy se je bil medtem vrnil v Morgat, kjer sta ga Noisy in Morlon že z nestrpnostjo pričakovala. Z njim je prišel prefekt mesta Brest. Duroy ga je bil informiral o vsem, kar se je v Morgatu zgodilo, ter mu tudi ni prikril raziskovanj in uspehov naših prijateljev. Prefekt je takoj obvestil sodna oblastva, ki so nemudoma odredila preiskavo. Cela afera je torej prešla, kakor veli strokovni izraz, v roke sodnih oblastev.

Morlon je na tihem še vedno gojil nado, da se bo njegov načrt posrečil. V Morgat je prispela četa orožnikov, ki je takoj vbočila jame in je naslednjo noč vdrila v podzemsko votlino, kjer so se zbirali tihotapci. Kar je Morlon slutil in česar se je najbolj bal, se je zgodilo: skrivališče banditov je bilo prazno.

Mar se je torej uresničila tudi Morlonova najusodnejša slutnja? Mar je tajinstveni neznanec, ki se je izdajal za mornarja in lastnika ladje «St. Pol», resnično obvestil tihotapce da jim preti nevarnost? Morlon je bil zdvojen in ni vedel.

Pogledaj v zrcalo svoje laste

no pranju s mnogoletno iskro šenim in priljubljenim

Shamponom s črno glavo.

Poglej, kako so ti lasje mehki in leskati in kako se dajo vplesti v najlepšo frizuro. — Pri kupov nju pazi vsled tega vodno na zavrtju in masiraj. — ČRNA GLAVA. Glavno skladišče: «Jugosla vijo «KAVE» d. d. Zagreb

Orkestrano društvo Glasbene Matice. Vaja v petek 15. t. m. odpade. Prihodnja vaja v nedeljo 17. t. m. ob pol deseti uri dopoldne. Polnoštevilo! Udeležba obvezna. Odbor.

Sporod klavirskega koncerta, katerega priredi dobro znani pianist Ivan Noč v petek, dne 15. t. m. ob 20. zvečer v Filharmonični dvorani, obsega te-le točke: Mozart: Fantazija v c-molu, Hummel: Rondo v es-duru, Gluck-Brahms: Gavota, Beethoven: Sonata op. 111, Chopin: Dva preludija, Mazurka in Valček, Debussy: Reflets dans l'eau, Jardins sous la pluie, Ravel: Jeux d'eau, Liszt: La campanella. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni, cene navadne koncertne.

V soboto in nedeljo odkupite se vsi pri našem ženstvu v korist nesrečnim gorejskim poplavlencem!

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 15. oktobra 1926; katoličani: Terezija; pravoslavni: 2. oktobra, Kiprijan; muslimi: 7. rebi-ul-ahira 1345; židje: 7. marhešana 5687.

Jutri: sobota, 16. oktobra 1926; katoličani: Gal; pravoslavni: 3. oktobra, Dionizije; muslimani: 8. rebi-ul-ahira 1345; židje: 8. marhešana 5687.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera zaprta, v drami premijera «Macbetha».

Kino Matica: «Karijera». — Ljubljanski dvor: «Inkvizicija». — Kino Ideal: «Luč Orienta».

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Maršljn trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Jutri: Trnkoczy. Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Solnce zaide danes ob 17.16, vzide jutri ob 6.16 in zaide ob 17.14.

Mesec zaide danes ob 23.47 in vzide jutri ob 15.08.

Kino Ideal.

—g Omejitve obrata v stekleni industriji. Tvorilnica stekla v Zagorju ob Savi je rala ponovno omejiti svoj obrat. Mlajši avci se menjajo tako, da delajo eni tri v tednu, drugi na ostale tri dni.

bona krivda, ker je vozil pravilno in po-
časi.

most je rodila lepe uspehe in danes

ne večna vigej na tla, k sreči pa se mu ni pripetilo nič hujšega. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je vozil pravilno in po-
tasi.

avci se menjaajo tako, da delajo eni tri dni v tednu, drugi pa ostale tri dni.

To in ono

Končna razsodba v madžarskem fazifikatorskem procesu

Včeraj dopoldne je budimpeštanska kraljeva kurija kot vrhovno sodišče izrekla končno razsodbo v procesu proti ponarejalcem francoskih frankov. Ze druga instanca je potrdila skoro vse sodbe prvega sodišča in zdaj je to storila še tretja instanca. Neznatno je omilila kazni glavnim obtožencem Windischgrätzu, Nadossyju, generalu Hajtsu, majorju Geröju in Deziderju Rabi, vse druge obsodbe pa je potrdila.

Sodnija je s tem fazifikatorski proces zaključila, javnost pa še ne. Se z večjo intenzivnostjo se je začela akcija za pomilostitev obsojencev in po vsej Madžarski zbirajo podpise na spomenico, ki jo izroče državnemu regentu Horthyju, in ki zahteva pomilostitev obsojencev. Nacionalistični krogi se nadejajo, da si Horthy ne bo upal pomilostitve odkloniti, in račun to, da bo za amnestijo porabil priliko, ko se bo njegov edini sin kmalu poročil s hčerko grofa Emerika Kerolyja.

Rabindranath Tagore v Pragi

Kakor smo že poročali, se mudi te dni v Pragi znameniti indijski pesnik in filozof Rabindranath Tagore ali Thakur, kakor pišejo njegovo ime v Indiji. Tagore je znan deloma tudi naši javnosti, saj imamo tudi Slovenci že več prevodov njegovih del. Povodom poseta v Pragi se je udeležil Tagore tudi slavnostne predstave v Narodnem gledališču, v gledališču je prišel v narodni noši in sedel v ložo blizu odra. Spremljala ga je njegova osebna tajnica, profesorica Mahalanobisova iz Kalkute, tudi v narodni noši. Stoj in sto daljnogledov se je obrnilo na krasno obličje indijskega patrijarha in proroka. Profesor dr. Lesny, navdušen Tagorov spremljevalec in tolmač, je predložil občinstvu pesnikovo življenje in delovanje. Govoril je o njegovem apostolstvu, o vzgojnim in reformnim delovanju, osobito pa o pesnikovem zanimanju za ženo, mater in dete.

Rabindranath Tagore je tudi velik mojster krasne pesniške proze. Piše v svojem južnobengalskem narečju iz

kalkutake okolice in njegove psihoanalitične črtice, zanimive esaje in študije lahko primerjamo z deli najznamenitejših pisateljev. Veliko zanimanje je vladalo med občinstvom za recitacijo mističnega Indijca. V bengalsčini, krasnem melodičnem narečju, ki prehaja mestoma samo v nekako monotono petje, je recitiral Tagore pet svojih pesmi. Občinstvo ga je poslušalo v nekaki globoki pobožnosti in ko je končal recitacijo, so mu priredili burne ovacije. Pesnik je prekrizal na prsih roke in se prijazno klanjal na vse strani. Nato so vpriporili Tagorjevo lirčno-simbolično igro «Poštni urad». Prireditev je bila res impozantna.

Avstrijski grofi

Ponovno smo že zabeležili slučaje, ki pričajo o silni dekadenci nekdanj tako visoke in mogočne avstrijske aristokracije. Velik njen del je s prevratom izgubil svoje premoženje; republika je drugim onemogočila parazitsko življenje, ki so ga bili vajeni v stari Avstriji, kjer je plemiški naslov odtehtal vso strokovno sposobnost in bil sam dovoljna legitimacija za dobre državne službe. Danes vsega tega ni več in nekdanji oholi aristokrati se morajo boriti za svojo eksistenco, kakor vsak drugi smrtnik.

Eksistenčnemu boju pa večina od njih ni dozorala. Tudi ruska aristokracija je prišla čez noč v obupne življenske razmere, a z malimi izjemami, se je znala v nje vživeti z naravnost herojsko aristokracijo. Le redki so primeri, kjer bi nekdanji ruski plemiči zašli na stranpoti. Avstrijski aristokrati pa se niso mogli sprijazniti z žulji in s skromnim življenjem; hoteli so še naprej živeti velikopotezno, pri tem pa niso imeli pravega občutka, kaj je dovoljeno in kaj ne. Tako se je zgodilo, da morajo avstrijska sodišča vedno znova prati uma: ni grofovsko perilo.

Ze celo leto teče pred dunajskim kazenskim sodiščem razprava proti grofoma Pallaviciniju in Hardeggu, ki sta obtožena goljufive krade in v zvezi z njo raznih nepoštenih dejanj. Grof Artur Pallavicini je dobil dovoljenje, da je odpotoval na obisk k svojim sorodnikom v inozemstvo. S častno besedo se

je zavezal, da se bo vrnil, a se seveda ni in sodnija ga išče sedaj s tiralicco. I Pallavicini i grof Hardeg sta obtožena tudi poverebe, ker sta špekulirala z zupanim jim denarjem na borzah in poglala tam velike vsote. Oškodovanci so cečinoma stanovski prijatelji, člani in članice avstrijske aristokracije. Kazenska razprava se bo vršila koncem prihodnjega tedna in vzbuja samoumevno že sedaj veliko senzacijo.

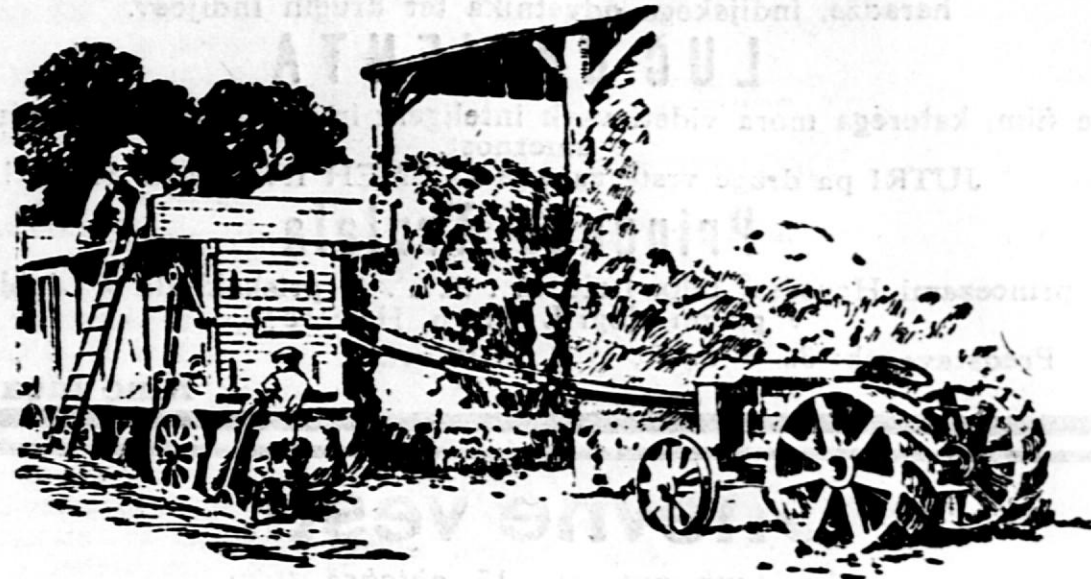
Boj proti raku

Kljub prizadevanju moderne znanosti, ki skuša zatreti ali vsaj omejit strašno bolezen, znano pod imenom rak, je umrljivost med žrtvami te bolezni vedno večja. V Lake Mohonku se je vršila nedavno konferenca, ki se je udeležilo nad 100 specializistov za to bolezen. Zdravniki so razpravljali o izvoru raka. Dr. Gustav Roussy iz Pariza je v svojem referatu izjavil, da rak ne povzroča bacili, marveč da nastane iz telesnih celic, ki se začno gnojiti. Dr. Roussy je nastopil energično proti teoriji, da bi povzročali raka bacili ali ultramikroskopični organizmi. To teorijo sta zagovarjala zlasti angleška zdravnika dr. Gye in Barnard, ki sta celo trdila, da sta našla bacil te strašne bolezni. Dr. Roussy pa trdi, da se rak bistveno razlikuje od vseh ostalih bolezni.

Večina udeležencev kongresa se je strinjala s tem naziranjem. Ako je nova teorija o raku pravilna, potem serum proti tej bolezni nima več pomena. Dr. Roussy je zaključil svoja izvajanja s trditvijo, da rak ni nalezljiva bolezen, pa tudi med podedovane bolezni ga ne moremo prištevati.

× Rudniška katastrofa v Južni Afriki. V Durhamu v Južni Afriki se je radi eksplozije zasul cel rov nekega rudnika. 116 rudarjev je našlo pri nesreči tragično smrt.

× Železniška nesreča v Parizu. V torek je tik pred Parizom pri milanskem brzovlaku počila prednja os pri lokomotivi. Lokomotiva je skočila s tira in se pognala v osebni vlak, ki je vozil po sosednem tiru. Več vagonov je bilo razbitih, 1 potnik ubit, okrog 30 pa ranjenih. Vlak je imel precejšnjo zamudo in je vozil z nadnormalno hitrostjo, da bi nekaj zamude popravil. Radi tega se je vnela os; ker strojevodja tega ni opazil, je os počila in povzročila nesrečo.

POSPRAVLJANJE ŽETVE

je najlažje s pomočjo našega neprekosljivega Fordson-TRACTORA. Fordson-TRACTOR uporabljate lahko kot vprežno silo pri prevozu žita iz polja v shrambe in ga uporabite potem kakor stalno napravo za pogon Vaših poljedelskih strojev, mlatilnih in mlinskih naprav. Prihranek na delu in času je tako velik, da Vam se že po sebi nizki nabavni stroški za Fordson-TRACTOR izplačajo v najkrajšem času. Obiščite takoj našega najbližjega zastopnika za Fordson-izdelke, da Vam raztolmači in praktično pokaže vse vrste dela, katere lahko opravi naš Fordson-TRACTOR

Cena traktorju Din. 37.500.—

franko Rakek, Cena neobvezno

Fordson

Izdelci od Ford Motor Company

Obiščite še danes jednega izmed naših brezštevilnih zastopnikov v državi.

Julija Stare roj. Zupančič naznanja v svojem in imenu vseh sorodnikov pretužno vest, da je njen iskreno ljubljani, nepozabni soprog, ozir. brat, svak in stric, gospod

Franc Ks. Stare

hišni posestnik, slikarski mojster, predsednik Kreditnega društva Mestne hranilnice itd.

danes, 14. t. m. ob pol 17. po daljši, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika se bo vršil v soboto, 16. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti Tavčarjeva ulica 12 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tarni cerkvi Marijinega oznanenja.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1926

2957

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske naznanja tožno vest, da je preminil hišni posestnik in slikarski mojster, gospod

Franc Ks. Stare

ki mu je bil predsednik od prvih početkov.

Čast njegovemu svetlemu spominu!

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1926.

2969

IV. BRUNČIČ & FR. REBERNIK

pleskarja in ličarja

Ljubljana, 150-1

KAREL KOTNIKOVA ULICA 3

Se priporočata za vsa v to stroko spadajoča dela.

Delo solidno! Cene zmerne!

L. Mikuš

Ljubljana, Metel trg 13

popravila svoje zaloge

deležnikov in solistov

tor ter sprehajalnih

palic.

Popravila se izvajajo hitro in solidno.

Hotelski sluga

z daljšo orasko in lepimi spre-

jemami sprejme za 1. november 1926.

Osebnostne ponudbe na upravo hotela

Union, Lj. bijana. 2968

J. Stjepušin

— Sisak —

opreporu-

najbolje (amburo, žice

oortitura škole

ostale potreb-

štine za svo

glazbele. Odli-

kovan na pa-

22-T. rishoj izlozbi. — Cienki franko

izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927

ki ima 365 dni.

VELIKA PRATIKA je

najstarejši slovenski kme-

tijski koledar, koji je bi-

že od naših pradedov naj-

bolj vpoštevan in je še

danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odi-

kuje po bogati vsebini in slikah.

Opozorjamo na davčne spise, ko-

je mora vsak čitati, da bo vedel,

kaj smo plačevali nekdanj, kaj in

koliko mora plačevati danes zlo-

sti Slovenija

Dobi se v vseh trgovinah

po Sloveniji in stane 5 D.

Kjer bi jo ne bilo dobiti,

naj se naroči po dopisnici

pri

J. Blasnika nasl.

tiskarna in litografski zavod

Ljubljana, Breg št. 12

«Mirija»,
Kralja Petra trg 8, tele-
fon 220. — Premog, drva,
koks, cement. 53/T

Oddam lepo opremljeno sobo

z električno razsvetljavo in dobro domačo hrano ali brez v bližini kolo-dvora. — Naslov pove uprava «Sl. Nar.» 2957

Kupim opravo

za špecerijsko trgovino, 1 štelajo s predali (3 do 4 m dolgo in 2 m visoko) in tudi druge potrebšči-ne — Mihael Rihtar, Dob pri Domalah. 2964

Stare kovine

vseh vrst plača najbolji Strzalkovsky. Za greb, Meduličeva ul. 20

0000000000

vsakovršna po najugodnejši ceni kakor vsako leto ved-

no v zalogi. Kupujem tudi

suveni in topilni loj

n ga plačujem po najvišji dnevni ceni. Jos. Bergman

Ljubljana, Poljanska cesta 86.

CREVA

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

86

Zahvala.

Za številne izraze globokega sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

Franja Poljšaka

za poklonjeno krasno cvetje in vence ter za mnogobrojno častitljivo spremstvo na njega zadnji poti, se vsem, prav vsem priskrbo zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1926.

Gleboke žalujejo ostali

Koncertna otvoritev.

Povedom prenovitve vseh prostorov restavracije in hotela LLOYD se vrši v soboto 16. oktobra t. l. OTVORITVENI KONCERT.

Začetek ob 8. uri.

Vstop prost.

Velika elegantna dvorana, manjša soba za zaključene družbe in seje, velik prekurjen salon za plesne večere in veselice družtev. — Lepo, prenovljene hotelske sobe. Izborna domača in tuja vina ter dobroznana izvrstna kuhinja. — Abonentom nudim dobro hrano po zmernih cenah.

Sprejmite se kuhinjske učenke.

K cenjenemu obisku vljudno vabi

restavracija in hotel Lloyd, R. Müller.

2963

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOV!

Zajamčeno čistovolnene moške

— in damske blagove —

— zadnjih novosti —

za

— jesensko in zimsko sezijo —

razpošilja najbolj renomirana

zaloga tvornice sukna

SIEGEL-IMHOF, Brno

Palackého tř. 12

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejša

izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj

in poštne preste. Tudi privatnim.

1405

Darujte za poplavljenice!